

פרוטוקול מס' 159
מישיבת ועדת הכספים
יום שלישי, ב' באב התשנ"ז (5 באוגוסט 1997), שעה 14:40

נכחו:

חברי הנועדה: אברהם רביץ - היו"ר
נסים דהן - מ"מ היו"ר
צבי הנדל
יהודה הראל
יצחק כהן
אחמד סעד
אופיר פינס-פז
מיכאל קליינר
זאב בויס
מ"מ:
יורי שטרן

מוזמנים: דב מישור - מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר
אריק גולדברג - משרד התעשייה והמסחר
גד לוין - משרד התעשייה והמסחר
אמיר ברקן - משרד האוצר
אמיר לוי - משרד האוצר
עפרי בן אריה - משרד האוצר
הילה אייל - משרד האוצר

מנהל הנועדה: איור קרשנר

קצרנית: תמר פוליבוי

סדר-היום: שינויים בתקציב לשנת 1997.

שינויים בתקציב לשנת 1997

עם פתיחת הישיבה אושרו הפניות הבאות:

פנייה מספר 0150 - תוספת תעריף התמיכה בתלמידי כולל חצי יום (מתחת לגיל 65) ותלמידי ישיבה לחוזרים בתשובה נשואים.

פנייה מספר 0193 - שינוי פנימי מאוזן בתקציב משרד הדתות.

פנייה מספר 0202 - פיצויים בגין נזקי טבע בשנת 1997 ושינויים פנימיים בתקציב התמיכות בייצור החקלאי, שעיקרם העברת כספי הלוואות גישור, אשר ניתנו למגדלי הביקעה עד לפיצויים במסגרת הסכם פיצוי כולל לתקנת - רזרבה לתמיכות.

פנייה מספר 0203 - תכנית תשתית בטיחות על מנת לאפשר ביצוע פרויקטים בטיחותיים בתשתית עירונית, שבמימון קרן הבטיחות.

בקשה מספר 18 016 - השלמת תקצוב התוספת במענק לרשויות ביו"ש בגין הסכם אוסלו ובהתאם להחלטת ממשלה.

אברהם רביץ:

מהי משמעות פנייה 0211?

נסיים דהן:

אני רוצה להעיר הערה בקשר להעברה במשרד הדתות. כולנו זוכרים שהעלינו בוועדה את הגזירה, או נכון יותר, את המכתב שמשרד האוצר כתב למשרד הדתות, ובו נטען שהוא לא יכול לתקצב אותו יותר בגין תלמידים חדשים.

היו"ר אברהם רביץ:

על כך יש לי תשובה, שהייתי היום בפגישה עם שר האוצר, כולל עם כותב המכתב.

צבי הנדל:

האם אתה יכול גם לענות לי על התחייבותך ל-25 שקלים לעיירות פיתוח?

היו"ר אברהם רביץ:

לא, על כך אין לי תשובה, אך יתכן ששר האוצר הנוכחי יהיה קצת יותר "פתוח". אולם אני יכול לענות על שאלתו של חבר הכנסת נסיים דהן, שהמכתב חזר כלעומת שבא, הוא בטל ומבוטל.

יצחק כהן:

גם בנושא ה-90%?

היו"ר אברהם רביץ:

לא, אלא אי ההכרה בתלמידים חדשים.

יצחק כהן:

הוא עושה דבר פשוט. הוא אמר לי שבוע שעבר, שהוא לוקח חזרה את נושא הגידול הטבעי, אבל הוא יקטין---

היו"ר אברהם רביץ:

הגידול הטבעי מתייחס לשנת הלימודים הבאה.

יצחק כהן:

בסדר, אבל מבחינה חשבונאית זה בסוף אותו דבר.

היו"ר אברהם רביץ:

כי 10% זה מעכשיו, הגידול הטבעי היום מדובר על ספטמבר שנת הלימודים הבאה, וזה בטל. הכוונה היתה לעשות את שניהם, ה-90% נשאר, והוא נגזר מחוק יסודות התקציב, בגלל שלפי חוק יסודות התקציב צריך לחלק ל-12 חודש עוד תקציב. לאחר מניית מספר התלמידים לעומת התקציב, מתברר שחסר 65 מליון שקל. לא נותרה ברירה מקצועית, אלא אם נצליח להביא כסף, אך מבחינת הכסף שישנו בסעיף, הוא מספיק רק ל-90%.

נסים דהן:

ופה היה צורך להביא כסף, כמו במשרד החינוך. לא יתכן שילד במשרד החינוך לא יתקצב, אם הוא תלמיד חדש.

היו"ר אברהם רביץ:

נכון, אך זה לא נוגע להערה שלו. עלינו לעבוד כדי להביא כסף.

נסים דהן:

הוא ילד מילדי ישראל, משרד האוצר צריך לעבוד.

היו"ר אברהם רביץ:

אין כל שאלה על העניין הזה, אך אין זה תפקיד אגף התקציבים להביא כסף זה.

דב מישור:

ארצה להגיב במלים כלליות.

היו"ר אברהם רביץ:

האם המלים הכלליות שלך כוללות את כל הבקשות?

דב מישור:

יש כאן מכנה משותף למרביתם של הדברים.

היו"ר אברהם רביץ:

חבר הכנסת נסים דהן, החלף את מקומי.

דב מישור:

למעט עניינים שקשורים בהעברה של עודפים משנה שעברה, כל היתר קשור בהסכמה שהיתה בין שר האוצר לבין שר המסחר והתעשייה בראשית השנה, כאשר נעשה קיצוץ בינואר - לא הקיצוץ שהיה בקיץ לפני כמה שבועות - שעליו החליטה הממשלה ואישרה הכנסת. היתה הסכמה בין שרי האוצר והתעשייה והמסחר, שמכיוון שחלקם הארי של תקציבי המשרד שלנו הם תקציבי פעולות למשק, כמו: מדען ראשי, מרכז ההשקעות וכו', צריך לעשות הערכה מחדש של נושא הקיצוץ.

מה שנראה כעשרים וכמה מליוני שקלים מפוזר על הרבה סעיפים, וחלקם הארי חשוב לנושאים של פיתוח, מדען ראשי וכו'. שני השרים הגיעו להסכמה לקצץ את הקיצוץ. זהו ההסבר לעיקרם של הדברים, למעט הסתייגות אחת, והיא אותם סעיפים - ואיני זוכר מה שייך למה - של גרירת העודפים משנה שעברה, ועל זה אתן הסבר בנפרד.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

כולנו זוכרים שבזמנו, כאשר דובר על הקיצוץ, שר התעשייה והמסחר היה הראשון שהתנדב שהקיצוץ במשרדו יהיה גדול יותר כדי לתרום לקיצוץ קטן יותר במשרד החינוך והתרבות. התנדבות זו צריכה לבוא לידי ביטוי בתקציב, ואם עכשיו מבטלים את הקיצוץ, זה אומר שהמשרד לא תרם דבר.

דב מישור:

הוא לא אמר שמבטלים את הקיצוץ.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אני גם אומר לך כמה הוא תרם, מדובר ב-180 מליון בסך הכל בקיצוץ של משרד החינוך והתרבות, כאשר משרד המסחר והתעשייה אמר ש-25 מליון הוא ישלם.

יורי שטרן:

מדובר פה על עודפי התקציב של אותו המשרד.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

10 מליון זה מסעיף 47.

דב מישור:

אולי לא הובנתי נכון, אך על ידי האישור שלכם מתבטל הקיצוץ של מה שהיה, והמקרה הפשוט הוא הסכמה בין שני השרים. הממשלה הטילה אחוזי קיצוץ מסויימים על כלל התקציב. אצלנו חלק הארי מהתקציב, מטבע הדברים, קשור לחוק עידוד השקעות הון ודברים כגון אלה. איש לא רצה לפגוע בזמנו בדברים האלה, ולכן, חלק הארי מהדברים שנגזרים כאן, קשורים לנושא הזה.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש למישהו התנגדות לפנייה מספר 0211? לא, אין התנגדות, ולכן פנייה מספר 0211 מאושרת. מה באשר לפנייה מספר 0212?

דב מישור:

נפלה טעות טכנית בסעיף 76 01 09 בהרשאה להתחייב, שם צריך להיות סכום גדול יותר.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

איננו רשאים לתקן, רק משרד האוצר. האם לא נדון בכך?

דב מישור:

נאשר זאת כמו שזה.

איוור קרשנר:

יגישו תיקון אחר כך.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש למישהו התנגדות?

אופיר פינס-פז:

מה מהות הטעות?

מ"מ היו"ר נסים דהן:

טעות מספרית.

זאב בויס:

הוא רצה היקף גדול יותר של הרשאה להתחייב.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

זוהי טעות מספרית, הוא רצה יותר כסף, אך אנו מאשרים רק מה שמשרד האוצר הגיש. חבר הכנסת אופיר פז-פינס, האם יש לך התנגדות לעצם הבקשה?

אופיר פינס-פז:

לא.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אם כך, פנייה מספר 0212 מאושרת. מה לגבי פנייה מספר 0213?

דב מישור:

זה שוב חלק מאותה מסגרת שציינתי קודם.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש למישהו התנגדות? אין, ולכן פנייה מספר 0213 מאושרת. בקשה מספר 32 032 היא במסגרת הודעות שהיו צריכות להיות מאושרות תוך 21 יום. בגלל בקשה מיוחדת של משרד התעשייה והמסחר אנו דנים בהן, אפילו קודם הזמן, כדי לאשרן מיידית. אדוני, מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, מה הסברך לגבי 100,000 שקלים מלאי חירום מזון.

אופיר פינס-פז:

האם נציגי משרד האוצר נמצאים בדיון?

דב מישור:

כן, נציגי משרד האוצר נמצאים. בגלל העובדה שזה מופיע בנפרד וכיוון שזה סכום קטן, ניתן היה, לכאורה, לעשות זאת במסגרת של 21 יום.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

21 יום בגלל הסעיף, ולא בגלל הסכום.

דב מישור:

על כל פנים, זה חלק מאותה מקשה של הדברים שאמרתי קודם.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אלה העברות פנימיות בתוך המשרד. אין זו תוספת, אלא העברה פנימית.

אמיר לוי:

יש כאן הגדלה של הוצאה מותנית בסך 100,000 שקלים, ואלה חלק מתשלומים של נזקים שהתקבלו מחברות ביטוח. מה שהיו עושים איתם, היו מגדילים את ההכנסות שכבר התקבלו מחברת הביטוח.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

למה זה מיועד?

אמיר לוי:

אספקת מלאי חירום: בשר, חיטה, קפה.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש למישהו התנגדות? אין, ולכן בקשה מספר 32 032 מאושרת. עתה אנו דנים בבקשה 32 033.

דב מישור:

מדובר כאן בעודפים מחוייבים, התחייבויות שהמשרד יצר מתקציב 1996 ל-1997, והבקשה מאפשרת את מימוש ההתחייבויות האלה.

אופיר פינס-פז:

מה זה "תמיכות אחרות"?

דב מישור:

האם אתה מתכוון מה יש כאן ספציפית?

אופיר פינס-פז:

לא, רק את ההגדלה ב"תמיכות אחרות".

אמיר לוי:

אלה עודפים מחוייבים של אחזקת מלאי חירום.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בקשה מספר 32 033 מאושרת. אנו דנים בבקשה מספר 36 009, מדובר בסכום של 44,000 שקלים סך הכל.

דב מישור:

אלה העברות פנימיות בתקציב המשרד.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בקשה מספר 36 009 מאושרת. אנו דנים בבקשה 36 010.

דב מישור:

שוב, זוהי התחייבות משנה שעברה, ואנו מבקשים להעביר את העודפים שנוצרו כדי לעמוד בהתחייבות זו. לעניות דעתי, במידה רבה זהו עניין טכני.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

כיצד יתכן שיש כל כך הרבה עודפים משנת 1996 ל-1997? זה יותר מכל סטנדרט מקובל אצלנו. האם בשנת 1996 המשרד לא תפקד?

איוור קרשנר:

אולי צריך לשאול את נציגי האוצר.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

שאלו אותם.

איוור קרשנר:

פיזרו כל כך הרבה הודעות.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

לא, התחייבויות מחוייבות, זה לא פיזור. זוהי אי פעולה בשנת 1996.

אמיר לוי:

הבקשות של העודפים מחולקות לשניים: עודפים מחוייבים, וזה מה שמגיע עכשיו, וזה מפוצל לסעיף 36 - תקציב שוטף של המשרד, 38 - תקציב תמיכות, ו-76 - תקציב פיתוח. אלה עודפים מחוייבים, עליהם החשב הוציא התחייבות בשנת 1996, וכרגע מבוקש להעבירם לשנת התקציב של 1997.

זאב בויס:

זאת אומרת, שאם אני רואה כאן, למשל, את סעיף "המעבדה לפיסיקה", וראיתי זאת גם באישור הקודם, זה שוטף וזה פיתוח?

אמיר לוי:

מה שראינו בסעיף הקודם זוהי תוספת מהרזרבה הכללית, שבסך הכל הסתכמה, כפי שאמר המנכ"ל, ב-25 מליון שקל. זוהי ההגדלה של התקציב, והעובדה שקמו לזה עודפים, נעוצה בתקציב שהיה בשנה שעברה, ולא נוצל.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

הוא לא נוצל, והיה מצב של חוסר פעילות בשנה שעברה, וזה מה שהערת בתחילת דבריי. האם יש למישהו הערות? מכיוון שלא, בקשה מספר 010 36 מאושרת.

מיכאל קליינר:

סליחה, אם אנו מדברים כרגע על צמצומים ועל קיצוצים, באופן טבעי, האם בדקתם מה היתה הסיבה שלא ניצלם כל סכום וסכום כזה?

מ"מ היו"ר נסים דהן:

זה עודף מחוייב.

אופיר פינס-פז:

תלוי מה.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

מחוייב הכוונה היא שהיתה התחייבות, או שהיא בוצעה בפועל.

זאב בויס:

מה שחבר הכנסת מיכאל קליינר אומר הוא שמה שלא בוצע לפני שנה, למה שבתקופת קיצוץ יבוצע עכשיו?

מ"מ היו"ר נסים דהן:

מישהו זכה במכרז, צריך לשלם את הכסף.

זאב בויס:

השאלה אם זה כל הדברים.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אנו דנים רק במחוייבים עכשיו, איננו דנים בלא מחוייבים.

מיכאל קליינר:

כולנו, פחות או יותר, יודעים מה מחוייב באופן כללי, ובטח עכשיו אנו יודעים הרבה, כי אנו שומעים הרבה את התואר הזה. אני רוצה להבין את משמעות המחוייב, וכבר למדתי כאן שיש מחוייב יותר ומחוייב פחות, וארצה לדעת מה מחוייב יותר ומה מחוייב פחות.

דב מישור:

פירושה של המחוייבות כאן היא שנעשתה התקשרות פורמלית בקשר לאותו סעיף תקציבי. פיסית הכסף לא יצא, אולי התחילו פעולות ולא שילמו את הכסף. זה קורה כל שנה, מכיוון שחלק מהפעולות מתבצעות בחודשים נובמבר-דצמבר, ואז הכסף יוצא לעתים באיחור. זהו מימוש המחוייבות שנוצרה במהלך השנה.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

לכן גם הערתי שהיתה חוסר פעילות בשנת 1996, כי יש הרבה סעיפים שהם מחוייבים, ולא בוצעו.

מיכאל קליינר:

מה שאומר מר דב מישור הגיוני מאד. לפי ההגיון הזה, מכיוון שהיתה פעילות רבה בחודשים אוקטובר-נובמבר-דצמבר, יתכן שבינואר-פברואר-מרץ יבואו עם חשבונות, ואתה תצטרך להביא סכום סביר, סכום מחוייבים. מה שמעניין אותי תמיד, זה שדווקא בחודשים ינואר-נובמבר, בשבעה-שמונה חודשים הראשונים של השנה, אין הרבה חשבונות מחוייבים כאלה שלא יספיקו.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

חשבונות מחוייבים מתחילים מחודשים מאי-יוני. לא יכול להיות לפני זה, כי אין סגירת חשבון, סגירת חשבון זה רק מחודש מאי והלאה.

מיכאל קליינר:

נכון, אך ככל שהשנה מגיעה לקראת סיומה---

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אז מתחילים המחוייבים להופיע.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בקשה מספר 010 36 מאושרת.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אנו דנים בבקשה מספר 011 36. זוהי "מתנה" של משרד האוצר למשרד המסחר והתעשייה, ועתה ארצה לקבל הסבר מנציגי משרד האוצר באיזו זכות משרד התעשייה והמסחר מקבל "מתנות" כאלה. חברי הכנסת זאב בוים ומיכאל קליינר שואלים לגבי עודפים לא מחוייבים, למה זכה המשרד "למתנות" כאלה יקרות?

דב מישור:

ברשותך, אדוני יושב הראש, אבקש לומר את דבריי לפני ששיב נציג משרד האוצר. אמנם הסעיף הזה, ונדמה לי שעוד סעיף אחד אחריו לא בסדר הזה, נקרא עודפים לא מחוייבים, אך העניין הוא שכאן מדובר על גופים שהממשלה תומכת בהם, כגון: המועצה לצרכנות, ובהם, כפי שהוסבר לי, פורמלית, לא יוצרים מחוייבות כמו הסעיפים שאישרנו קודם. לכן, גם אם מעשית נוצרה פה מחוייבות, פורמלית, לא ניתן לקרוא לזה עודף מחוייב, ולכן זה מופיע תחת רובריקה נפרדת של עודף לא מחוייב.

מיכאל קליינר:

אדוני יושב הראש, האם זה 628 מליוני שקלים?

מ"מ היו"ר נסים דהן:

לא, אלפי שקלים.

אופיר פינס-פז:

מדובר ב-628,000 שקלים, על מה נתת כזה נאום?

מיכאל קליינר:

דיברתי במליוני שקלים.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

חבר הכנסת מיכאל קליינר, בעוד שבוע יביאו בקשות לקיצוץ של 800 מליון שקל, ואמרתי היום לשר האוצר, שלדעתי, הבלגן מסביב הוא מיותר ומוגזם, ולא היה נחוץ. עליו לקחת את כל העודפים הלא מחוייבים ולהשאיר אותם בקופת האוצר, ויש לו 600 מליון שקל. למה אני צריך כאב ראש ולהפחיד את כל עם ישראל, ולומר לו שיהיו קיצוצים? איזה קיצוצים? את כל העודפים הלא מחוייבים אתה משאיר בקופת האוצר, ויש 600 מליון שקל.

אמיר לוי:

ראשית, "מתנות" אין חנם, ואסביר מדוע. מכיוון שמייד יש בקשה נוספת של עודפים לא מחוייבים למטה לקידום עסקים, המשרד ציין בה שיש מחסור תקציבי פעילות, משכורות, וכיוצא בזה, וזו אחת הטכניקות להעביר את הכסף.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש למישהו התנגדות? לא, ולכן בקשה מספר 011 36 מאושרת, ואנו עוברים לבקשה 014 38.

דב מישור:

זוהי היערכות שבעקבות תכנית החשיפה.

אמיר לוי:

בספטמבר 1990, כשהתחילה תכנית החשיפה, הוקמה קרן היערכות לחשיפה, שמטרתה לאפשר למפעלים שנחשפים לייבוא מתחרה, תקופת מעבר, וזה לגבי טקסטיל, לבידים, לוחות זכוכית, וכיוצא באלה. סוכם שתקציב הקרן הזה יועבר משנה לשנה כעודף לא מחוייב, וזה עבר עד עתה כל שנה משנת 1990, ומבקשים להעביר זאת.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם יש לזה ייעוד?

אמיר לוי:

קיימים כבר שלושה עד ארבעה מפעלים שפנו השנה. נציגי המפעלים מביאים תכניות עסקיות למיניהן ותכניות להחלפת ציוד, וכיוצא באלה. יש ועדת היגוי, שמורכבת מנציגי משרד התעשייה והמסחר ומשרד האוצר, והיא בודקת את הבקשות.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

למה אתה צריך סעיף תקציבי פיתוח, ולבצע העברה משנה לשנה? יש לנהוג כפי שנהג משרד השיכון עם הקבלנים שהגישו תביעה, ולאחר שזכו ב- 50 מליון שקלים, הועבר אליהם סכום זה מהרזרבה.

אמיר לוי:

לא, אך זה לא עובר בצורה כזו. לכן, זה לא נמצא בתקציב, וזה עובר כעודף לא מחוייב.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

היתרה בתקציב 1997, בשנת 1996 לא נמצא, כי העבירו אותו ב-1995, אז נמצא בתקציב.

אמיר לוי:

נכון, אך עד שהוא ייגמר, וזהו תקציב שייגמר בסופו של דבר.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

יממשו אותו.

אמיר לוי:

סביר להניח.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

עד מתי התחייבו לנו?

אמיר לוי:

האחרונים שמשחררים הינם מפעלי הטקסטיל בשנת 2000.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

יש למישהו מחברי הכנסת התנגדות?

זאב בויס:

אין התנגדות, אך יש הערה למנכ"ל משרד התעשייה והמסחר בהזדמנות זו. אחת הבעיות הגדולות בהסכמים שחתמנו היא שישנן ארצות שעוקפות את ההסכמים כדי להגן על התוצרת המקומית על ידי בחינה מדוקדקת מבחינת התקנים ושימוש במכוני תקנים כדי לנסות להגן בצורה כזאת על מפעליהן.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

יש הסכם הדדיות.

זאב בויס:

בהזדמנות הזו, כאשר מופיע כאן סעיף המדבר על התמודדות עם עניין החשיפה, ההערה שלי באה לשאול אם מדינת ישראל באמת משתמשת, נוכח ההסכמים שקיימים, בכלים של תקינה כדי להתמודד עם ייבוא מתחרה. יתכן שנושא זה הרבה יותר רציני מכדי לתת כאן תשובה, ואולי אסתפק בתשובה על רגל אחת.

יורי שטרן:

זה ניצול פסול של תקנים לצורך הגבלת הייבוא שנפסק.

זאב בויס:

איפה הוא נפסק?

יורי שטרן:

אצלנו.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

זה מה שחבר הכנסת זאב בויס צועק.

זאב בויס:

אני טוען שבמקומות אחרים זה לא פסול, משתמשים בזה והורסים לנו את הייצוא.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

חברת כבלים במדינת ישראל רצתה לייצא לצרפת כבלי חשמל, ולפי תכנית החשיפה אין יותר מסים ומכסים, אך מי שמגביל אותה זה מכון התקנים הצרפתי.

דב מישור:

לגבי הסכמי הסחר, זה נכון שבשנים האחרונות הרחבנו מאד את מערכת הסכמי הסחר עם מדינות. רק לאחרונה חזר השר נתן שרנסקי מביקור קצר בפולין, ששם חתם על הסכם עם הפולנים. חתמנו לפני עשרה ימים על הסכם עם ההונגרים בראשי תיבות.

בסך הכל, מנסיוננו עם ההסכמים האלה, מוכח שהם לטובת המשק הישראלי. אמנם, הם גם מגדילים את הייבוא, ואיני רואה בזה פסול, כי השורה התחתונה היא הגדלת הייצוא בצורה משמעותית.

לפני ההסכם עם פולין - לאחר דיונים ומפגשים רבים - קיבלתי טלפונים מלא מעט תעשיינים, שהפצירו בנו שנחתום על ההסכם. ערכנו בדיקות לפני ההסכמים האלה, ובהן בדקנו איזה ענפי משק מייחלים לאותם הסכמים. חשוב לזכור, שלמשל, מדינות כמו פולין והונגריה קרובות מאד לחתימה על הסכמים גורפים מאד עם השוק המשותף. אם לא נקפוץ על העגלה בזמן, התוצאה תהיה שעוד שנה, שנתיים, או שלוש שנים, כל ארצות השוק המשותף תוכלנה למכור את מוצרי התקשורת שלהן, ואנו נהיה בחוץ.

זאב בויס:

איני מבקר את ההסכמים, אלא להיפך, אך יש צד שני של הבעיה הזו.

דב מישור:

כפי שנאמר קודם בצדק, אנו מקפידים בהסכמים על עקרון ההדדיות ועל כל מה שקשור לזה. זה לא חשוב אם זוהי מכסה של מוצרי חקלאות, או שהתקינה לא תהיה מסדרת, והיא תעסוק רק בתקינה. התפישה של המשרד שלנו - ולדעתי, לא רק שלנו - בנושא התקינה היא ברורה.

התפישה שלנו אומרת שתקינה היא דבר חשוב והכרחי במשק מודרני, ובלבד שהגדרנו נכון את מטרות התקינה. לעניות דעתי, מטרות התקינה מוגדרות כשמירה על בטחון הציבור, על בטחון הצרכנים, על אלמנטים של איכות הסביבה, ועל עוד כמה אלמנטים שקשורים לנושא הזה.

לעניין עצירת ייבוא, למדנו בדרך הקשה של שנות ה-80 עד ראשית שנות ה-90, שמדיניות שחוסמת ייבוא למשק בדרכים אחרות מאשר היטל מכסים, היא מדיניות שפוגעת בסופו של דבר באינטרס של המשק הישראלי. העובדה שבעשור האחרון חלה קפיצת מדרגה ומהפכה ענקית בייצוא התעשייתי, שהיום 50% מהייצוא התעשייתי הוא ייצוא של ענפים מבוססים על טכנולוגיה מתקדמת, ושירוד עם הזמן משקלם של הייצואים המסורתיים: מזון, טקסטיל, וכו', היא תוצאה של הדברים האלה. אין זו כוונתנו לקבע את המשק, כפי שהיה בשנות ה-80.

מדיניותנו היא הסרת אותם מחסומים על ייבוא, שאינם נגזרים משער חליפין ומכסים, במידה שיש מכסים. יש לנו בעיה אחרת היום במשק, ואנצל הזדמנות זו ואומר שכבר מספר שנים - בערך שלוש שנים - כושר התחרות של התעשייה הישראלית נישחק בצורה בלתי רגילה בגלל התיסוף הריאלי בשער החליפין.

אני חושב שזאת היום בעיה כלכלית מספר אחד בסקטור התעשייתי, שהוא ה"קטר" של הייצוא, הוא מוביל הצמיחה והוא הנפגע הראשון בזמן האטה. אחת הסיבות להאטה של היום היא השחיקה בכושר התחרות של התעשייה. הממשלה עשתה לפני חודשיים מהלך של הזזת האלכסון, וקרה מה שלא מעט אנשים אמרו שיקרה, שבמוקדם או במאוחר, השער ייפול שוב לרצפת האלכסון, והיום הוא קרוב לרצפה, 0.9% או 1% מעל הרצפה, לא משנה כמה הוא עשה כלפי מעלה. לעניות דעתי, יש פגם במדיניות הכלכלית שלנו.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בקשה מספר 38 014 מאושרת. הבקשה הבאה היא 38 016 - מחקר ופיתוח.

זאב בויס:

זה עודפים מחוייבים.

אופיר פינס-פז:

הבקשה מאושרת.

זאב בויס:

הבקשה מאושרת.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בסדר, בקשה מספר 38 016 מאושרת. הבקשה הבאה היא 38 018.

זאב בויס:

גם אלה עודפים מחוייבים. יש לי שאלה בהקשר הזה: יש במסגרת הסכמי גרנדה הסכם בינינו לבין אירופה, נדמה לי, על מחקר ופיתוח. האם משרד התעשייה והמסחר קשור בעניין הזה?

יורי שטרן:

הוא אחראי.

דב מישור:

כן, היה הסכם שקראו לו בז'רגון "התכנית הרביעית של אירופה" לפני שנתיים. ממשלת ישראל החליטה בסופו של דבר להיכנס לכך, ומשרד התעשייה והמסחר "עמד בפרונט" מול השוק האירופי.

זאב בויס:

ובאיזה תחום מדובר כאן?

דב מישור:

איני זוכר כרגע פרטים. זה הסכם רב שנתי, שמדבר על השתתפות גדולה מאד שלנו בסדר גודל של עשרות מליוני דולרים.

זאב בויס:

אני יודע שזה עולה הרבה כסף, אך בכמה כסף מדובר? 40 מליון דולר?

דב מישור:

משהו כזה, איני זוכר את הפרטים.

גד לוי:

הסכום בהסכם אינו בדולרים, אך זהו סדר הגודל.

זאב בוים:

על איזה נושאים מדובר שם?

גד לוינ:

זה מחקר ופיתוח תעשייתי ומחקר אקדמי בנוסף, כלומר, מדובר בכמה חברות, פלוס אקדמיה וגם בכמה ארצות שונות.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בסעיף 38 12 03 הוספתם 442,000 שקל ל"מימושי ערבויות מדינה ובקרה על ערבויות - עסקים קטנים", הווה אומר, שעל פי הסעיף הזה מדובר בעסקים קטנים, שקיבלו ערבות מדינה ולא עמדו בהתחייבויות, והמדינה שילמה עבורם את הערבות.

אמיר לוי:

לא, זה בקרן לעסקים קטנים, ולא בתיקון 39 של חוק עידוד השקעות הון.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

כתוב מימושי ערבויות מדינה.

אמיר לוי:

אני אומר מימוש ערבויות בקרן לעסקים קטנים.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

זאת אומרת שחלק מן העסקים הקטנים לא עמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנקים, והמדינה שילמה במקומם.

אמיר לוי:

היא עדיין משלמת.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

מהו האחוז מתוך כל הערבויות שהמדינה צריכה לשלם?

יורי שטרן:

מסך ההלוואות שנתקבלו 7% default, כאשר מתוכנן היה עד 15%.

דב מישור:

בסוג הזה של פעילויות אין זה הרבה.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

לאור המיתון וההאטה שחלו לאחרונה במשק, האם אנו רואים יותר או פחות default?

אמיר לוי:

אין קשר ישיר ל- default, אלא מתי התקבלה ההלוואה ומתי צריך להחזיר אותה. אין זה קשור לשלב שהוא מחזיר הלוואות. באשר להחזר, אנו רואים משהו כמו 7% לאורך זמן, כאשר הקרן התחילה לפעול בשנת 1992 בערך.

זאב בויס:

בשנת 1993. השאלה היא נכונה, כי אם מצב משק הוא במצב מיתון, יש יותר קושי להחזיר את ההלוואה.

יורי שטרן:

התברר שהעסקים מחזירים את הקרן, גם כאשר הם נסגרים. אחוז העסקים שנסגרו הרבה יותר גבוה מאשר אחוז אי ההחזרים. אנשים סגרו את העסק, והם ממשיכים להחזיר הלוואות.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

אנו עוברים לבקשה מספר 020 38.

אופיר פינס-פז:

היא לא מחוייבת.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

מדובר כאן במטה לקידום עסקים. בקשה מספר 020 38 מאושרת. אנו עוברים לבקשה מספר 016 76.

אופיר פינס-פז:

מה זה "פיתוח איזורי תעשייה חדשים באיזורי פיתוח"? האם יש רשימה?

דב מישור:

זוהי בדיוק הדוגמה הטובה ביותר למה שדיברנו על ההתחייבויות. התהליך כאן הוא שנוצרות התחייבויות ומתחילות התקשרויות.

אופיר פינס-פז:

איפה זה?

מ"מ היו"ר נסים דהן:

האם אפשר להמציא לו רשימה?

אמיר לוי:

הרשימה הזו של תשתיות לאזורי פיתוח כוללת יישובים מהדרום ועד הצפון, ממזרח ועד מערב כולל הכל.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

בבקשה, המציאו לו רשימה. בקשה מספר 76 016 מאושרת, וימציאו רשימה.

זאב בויס:

האם יש היום שינוי במפת אזורי הפיתוח? יש החלטות של ממשלות על אזורי פיתוח לתקופת זמן קצובה, האם בהתאם להחלטות האלה השתנתה היום המפה?

דב מישור:

הנושא הזה יעלה בכמה אזורים, שקיבלו באופן זמני הדרה של איזור פיתוח א'. הנושא הזה נמצא בדיון בין משרד ראש הממשלה למשרדנו, ועובדים על זה.

זאב בויס:

יש מקומות שצריך לבדוק באיזו מידה צריך להאריך את הזמניות.

דב מישור:

נכון.

מ"מ היו"ר נסים דהן:

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

ישיבה זו ננעלה בשעה 15:20